



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД КРАГУЈЕВАЦ
Број: Гж-480/11
Дана 24.03.2011. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, као другостепени у већу састављеном од судија Биљане Николић, као председника већа и судије Смиљане Ристић и Драгане Сретовић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца Р. В., К. М., Н. Р. и А. А., свих из Л., Општина К., чији је пуномоћник П. З. адвокат из Ч., против тужених Р. С., чији је законски заступник Републичко јавног правобранилаштво и „Г. Д. С.“ ДОО Б., ради накнаде штете, вредност спора 413.352,00 динара, решавајући по жалби тужених на пресуду Основног суда у Крагујевцу 15П.2285/10 од 05.07.2010. године, у седници већа од 24.03.2011. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Крагујевцу бр.15П-2285/10 од 05.07.2010. године, тако да иста гласи:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужилаца Р. В., К. М., Н. Р. и А. А., свих из села Л. код К., којим су тражили да се обавезу туженици Р. С. и „Г. Д. С.“ ДОО Б. да тужиоцима накнаде штету коју су претрпели по основу оштећења грађевинских објеката од бомбардовања и то тако што ће тужиоцу Р. В. из Л. исплатити новчани износ од 100.932,00 динара, а тужиоцу К. М. износ од 109.168,00 динара, тужиоцу Н. Р. износ од 116.894,00 динара, тужиоци А. А. износ од 86.358,00 динара са припадајућом законском затезном каматом почев од 19.01.2006. године, као дана када су тужиоци сазнали за штету коју су претрпели у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, **КАО НЕОСНОВАН.**

Свака странка сноси своје трошкове.

Образложење

Побијеном пресудом усвојен је тужбени захтев тужилаца и обавезани туженици да тужиоцима исплате на име накнада штете коју су претрпели на својим грађевинским објектима од бомбардовања и то тужиоцу В. износ од 100.932,00 динара, тужиоцу М. износ од 109.168,00 динара, тужиоцу Р. износ од 116.894,00 динара, тужиоци А. износ од 86.358,00 динара све са припадајућом законском затезном каматом почев од 19.01.2006. године, када су тужиоци сазнали за штету коју су претрпели у року од 15 дана по правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Обавезани су туженици да тужиоцима солидарно исплате трошкове парничног поступка у износу од 84.134,00 динара.

Против наведене пресуде благовремено су изјавили жалбу туженици и то првотужена Р. С. због погрешне примене материјалног права а друготужена Г. Д. С. због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд у Крагујевцу као другостепени испитао је ожалбену пресуду у смислу чл. 372 ЗПП па је нашао:

Жалбе су основане.

У првостепеном поступку суд је потпуно и правилно утврдио чињенично стање али је на исто погрешно применио материјално право услед чега је ожалбена пресуда преиначена и одлучено као у изреци.

У поступку је утврђено да је приликом бомбардовања од стране НАТО авијације 1999. године, оштећени стамбени објекти тужилаца у селу Л. код К., те је након завршетка ратних дејстава Р. С. формирала Републичку дирекцију за обнову земље те је њен правни следбеник друготужена Г. Д. С., да су тужиоци 1999. године Општини К. поднели пријаву ратне штете. Дана 03.07.2003. године закључен је уговор о међусобној сарадњи између Г. Д. С. и Општине К. на чијој територији тужиоци имају своје куће и којим је предвиђена обавеза Општине да формира комисију која ће извршити ажурирање записника о процени штете на објектима и да Дирекција одмах по добијању образложеног предлога од стране Општине исти верификује, проследи Управном одбору ради давања сагласности и даљег поступања односно располагања средствима из буџета Републике Србије издвојеним за те намене. Након тога су стручне службе изашле на терен, сачиниле премер и предрачун радова за санацију оштећених објеката тужилаца по ком премеру је и предрачуну тужиоцима треба исплатити одређена новчана средства која су предмет тужбе, да су тужиоци доставили сву потребну документацију. Дирекција није исплатила накнаду тужиоцима који су се обратили са захтевом да им се исплати накнада а дописом од 19.01.2006.године обавестили су тужиоца Р. В. да нису у могућности да изађу у сусрет његовом захтеву обзиром да су средства намењена за ту сврху утрошена, а Дирекција је са одређеним лицима из села Л. закључила вансудска поравнања и исплатила накнаду штете по истом основу.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредаба чл. 180 ст.1 ЗОО, нашао да постоји одговорно тужених за накнаду штете. Ово са разлога што је неспорна чињеница да су тужиоци током бомбардовања претрпели штету на својим стамбеним објектима, па је Влада донела уредбу којом основа Републичку дирекцију за обнову земље, чији је правни следбеник друготужени, да су из буџета Републике Србије издвојена средства за те намене, да је Општина К. испунила своју обавезу предвиђену овим уговором, да је дирекција одређеним лицима исплатила штету по том основу, па је самим тим посредно признала то право и тужиоцима. Суд је одбио и приговор застарелости потраживања, с обзиром на чињеницу да су тужиоци дана 19.01.2006. године да нема средстава за санацију њихових објеката од када тече рок застарелости по оцени првостепеног суда.

Овакав закључак првостепеног суда не може се прихватити, јер се заснива на погрешној примени материјалног права одредаба чл. 180 ст.1 ЗОО, како се то основано наводи у жалбама туженог. Чл. 180 регулисани су посебни случајеви одговорности и то одговорност услед терористичких аката, јавних демонстрација или манифестација, па је за штету насталу смрћу, телесном повредом или оштећењем имовине физичког лица услед аката насиља или терора, као и приликом јавних демонстрација и манифестација одговорна држава, чији су органи по важећим прописима били дужни да спрече такву штету. Одговорност државе по овом правном основу произилази из њене дужности да се стара за сигурност људи и имовине, да обезбеђује јавни ред и мир. Право на накнаду није условљеном кривицом државе, него је реч о постојању објективне одговорности, одговорности која се темељи да неоторивој претпоставци о кривици државе, односно њеној обавези да обезбеђује сигурност људи и имовине. За овај вид накнаде штете по наведеном правном основу предвиђене чл. 180 ст.1 у закону су тачно наведени случајеви за које држава одговара, а то су терористички акти, јавне демонстрације или манифестације.

У конкретном случају ради се о накнади штете која је проузрокована Нато бомбардовањем, након проглашења ратног стања, а да би држава одговарала за последице ратног стања, та одговорност мора бити изричито прописана законом или подзаконским актом. Према постојећим правним прописима не постоји правило по коме би држава била дужна да накнади материјалну штету појединцима или правним лицима која су проузрокована услед ратног стања. Отуда се не могу прихватити разлози дати у ожалбеној пресуди о одговорности државе односно њених органа у смислу цитираних законских прописа. Активности које је држава имала у вези санирања штете у виду формирања Републичке дирекције за обнову земље, касније закључења уговора и рада комисије на терену, ради санације штете, представљају настојању државе да помогне грађанима који су оштећени од Нато бомбардовања али никако се не могу сматрати признањем дуга односно закључењем уговора у корист трећих лица, те установљењем обавезе за накнаду штете од стране тужених. Право на накнаду штете је регулисано Законом о облигационим односима, а да би се постигло право на накнаду штете потребно је да постоји правно признати вид штете по овом закону. Правно признати видови штете су одговорност по основу кривице, одговорност за другог, одговорност

предузећа и других правних лица према трећим лицима, одговорност за штету од опасне ствари или опасне делатности односно посебни случајеви одговорности, а у конкретном случају нису испуњени услови за примену ових института за накнаду штете па је тужбени захтев тужилаца по оцени овог суда неоснован.

Суд је одлуку о трошковима поступка донео по основу чл. 149 и 150 ЗПП и одлучио да свака странка сноси своје трошкове, јер су туженици успели у спору а трошкове поступка нису определили.

Како је првостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право претходно чл. 380 ст.1 тач. 4 ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија,
Биљана Николић,с.р.**